

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
ว่าด้วยการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน
พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๔”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“องค์กรของคนพิการ” หมายความว่า องค์กรที่สมาชิกสามัญต้องเป็นบุคคลที่มีบัตรประจำตัวคนพิการประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท หรือเป็นผู้ดูแลคนพิการประเภทใดประเภทหนึ่งหรือหลายประเภท และคณะกรรมการบริหารที่มีตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรต้องเป็นสมาชิกสามัญ และกรรมการที่ไม่มีตำแหน่งต้องเป็นสมาชิกสามัญไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของกรรมการทั้งหมด

“องค์กรเพื่อคนพิการ” หมายความว่า องค์กรที่มีวัตถุประสงค์หรือกิจการเกี่ยวกับการให้บริการเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรมาแบ่งกัน รวมทั้งให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย

“องค์กรประกอบกิจการเพื่อสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ดำเนินงานโดยใช้ยุทธศาสตร์แบบกลไกการตลาดแต่มีเป้าหมายทางสังคมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยการแสวงหากำไรมาแบ่งกันหรือไม่ก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละสิบของกำไรทั้งหมด รวมทั้งให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการด้วย

“องค์กรธุรกิจ” หมายความว่า องค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหากำไรมาแบ่งกัน

ข้อ ๔ ให้เลขาธิการรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ในการยื่นคำขอรับการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวด ๑

หน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๕ หน่วยงานของรัฐอาจได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้คนพิการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เช่น การบูรณาการงานด้านส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน โครงการ ของหน่วยงาน การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๒) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ แก่คนพิการ เช่นการให้ทุกหน่วยงานของรัฐดำเนินการสำรวจอาคาร สถานที่ ออกแบบ และประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดทางบประมาณรองรับอย่างเป็นระบบเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) การสนับสนุนเงินอุดหนุน เช่น การจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร โดยให้การสนับสนุนกรณีหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือได้รับการสนับสนุนแต่ไม่เพียงพอตามความจำเป็นของคนพิการแต่ละบุคคล

(๔) การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพบุคลากรที่มีความพิการ การรับคนพิการเข้าทำงาน การปฏิบัติต่อคนพิการภายในหน่วยงานของรัฐ การสนับสนุนบุคลากรที่มีความพิการภายหลังให้สามารถทำงานภายในหน่วยงานของรัฐนั้นต่อไปได้

ข้อ ๖ ราชการส่วนท้องถิ่น นอกจากได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านต่าง ๆ ตามข้อ ๕ แล้ว กองทุนอาจสมทบเงินอุดหนุนให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการออกข้อบัญญัติตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดให้มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการระดับท้องถิ่น ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) มีการสนับสนุนให้คนพิการทั้งในระดับบุคคล กลุ่มและชุมชนให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากบริการด้านสวัสดิการสังคม การเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม การศึกษา การประกอบอาชีพ และการมีงานทำ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์และการสาธารณสุข การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารสำหรับคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแก่คนพิการ และการดำเนินการอื่นเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมายภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท

(๒) มีระบบการบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการที่เปิดโอกาสให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแต่ละประเภทหรือองค์กรเพื่อคนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกรรมการในการบริหารจัดการไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของกรรมการทั้งหมด

(๓) มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการระดับท้องถิ่นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยที่มาของกองทุนจากเงินอุดหนุนหรืองบประมาณสมทบของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเงินสมทบจากแหล่งรายได้อื่น ๆ โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่ายเงินกองทุนที่ชัดเจน

(๔) มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการในพื้นที่รับผิดชอบเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้จากกองทุนตาม (๓)

(๕) มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบในการกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ ๗ ราชการส่วนท้องถิ่นแห่งใดที่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ ๖ และได้สมทบเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการระดับท้องถิ่นแล้ว อาจยื่นคำขอรับเงินอุดหนุนจากสำนักงาน หรือกองทุนก็ได้

ข้อ ๘ การกำหนดวงเงิน รายการให้เงินอุดหนุน และอัตราส่วนในการสมทบตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เว้นแต่การให้เงินอุดหนุนจากกองทุนให้เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง ราชการส่วนท้องถิ่นอาจตั้งงบประมาณสมทบเพื่อดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้

หมวด ๒

เอกชน

ส่วนที่ ๑

องค์กรของคนพิการ

ข้อ ๑๐ องค์กรของคนพิการอาจได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือทางวิชาการแก่องค์กรและเครือข่ายขององค์กรในทุกระดับเพื่อให้สามารถรวมตัวกันได้อย่างเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ สามารถบริหารจัดการและจัดบริการตามข้อบังคับหรือระเบียบได้อย่างมีมาตรฐานตามหลักธรรมาภิบาล

(๒) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เช่น การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นส่วนหนึ่งของอาคารหรือสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งหรือศูนย์บริการคนพิการขององค์กร รวมถึงการดัดแปลงสิ่งของหรือจัดให้มีอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการ และการบริการต่าง ๆ โดยการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร ผู้ช่วยคนพิการเพื่อความช่วยเหลือ หรือการอำนวยความสะดวกเพื่อให้คนพิการสามารถใช้อาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย บนพื้นฐานของการช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผลสอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท

(๓) การสนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อให้สามารถบริหารจัดการและจัดกิจกรรมขององค์กร การดำเนินงานเพื่อคุ้มครองสิทธิและการให้บริการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ เช่น การจัดบริการด้านสวัสดิการสังคม การส่งเสริมให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การศึกษา การประกอบอาชีพและการมีงานทำ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์และการสาธารณสุข การส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งรายบุคคลและบริการสาธารณะ เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารสำหรับคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแก่คนพิการ หรือการดำเนินการอื่น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ การรับเงินอุดหนุนอาจพิจารณาดำเนินการในรูปแบบค่าใช้จ่ายรายหัว หรือการอุดหนุนในรูปแบบแผนงานหรือโครงการก็ได้

(๔) การพัฒนาและสนับสนุนในองค์กรในแต่ละท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นการเฉพาะบุคคล หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น

ส่วนที่ ๒

องค์กรเพื่อคนพิการ

ข้อ ๑๑ องค์กรเพื่อคนพิการอาจได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อให้สามารถบริหารจัดการและจัดบริการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีมาตรฐานตามที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) การสนับสนุนเงินอุดหนุนเพื่อให้สามารถบริหารจัดการกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ และให้บริการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดบริการด้านสวัสดิการสังคม การส่งเสริมให้คนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม การศึกษา การประกอบอาชีพ และการมีงานทำ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์และการสาธารณสุข การส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งรายบุคคลและบริการสาธารณะ เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารสำหรับคนพิการ การจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแก่คนพิการ หรือการดำเนินการอื่น เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ การรับเงินอุดหนุนอาจพิจารณาดำเนินการในรูปแบบค่าใช้จ่ายรายหัว หรือการอุดหนุนในรูปแบบแผนงานหรือโครงการก็ได้

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ เช่น การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นส่วนหนึ่งของอาคารหรือสถานที่ซึ่งเป็นที่ตั้งหรือศูนย์บริการคนพิการขององค์กร รวมถึงการดัดแปลงสิ่งของหรือจัดให้มีอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนพิการ และการบริการต่าง ๆ โดยการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร เพื่อให้ความช่วยเหลือ หรือการอำนวยความสะดวกให้คนพิการสามารถใช้อาคารหรือสถานที่ดังกล่าวได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย บนพื้นฐานของการช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผลสอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท

(๔) การพัฒนา และสนับสนุนให้องค์กรในแต่ละท้องถิ่นให้เข้มแข็งและเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น

ส่วนที่ ๓

องค์กรประกอบกิจการเพื่อสังคม

ข้อ ๑๒ องค์กรประกอบกิจการเพื่อสังคมอาจได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อให้สามารถดำเนินกลยุทธ์ในการประกอบกิจการให้บรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการควบคู่ไปกับการดำเนินธุรกิจขององค์กร รวมทั้งประสาน ความร่วมมือ และติดตามการดำเนินงานของการประกอบกิจการเพื่อสังคม

(๒) การสนับสนุนเงินอุดหนุนแบบการให้หรือให้ยืมแก่องค์กรเพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดหาอุปกรณ์ การปรับหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ เงินลงทุน สมทบหรือชดเชยค่าจ้าง จัดหาผู้สอนงาน ผู้ช่วยคนพิการ ล่ามภาษามือ การฝึกอบรมบุคลากรและการบริหารจัดการขององค์กร ซึ่งได้รับคนพิการที่ใช้เวลามากขึ้นสำหรับคนพิการเฉพาะรายนั้น รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมของคนพิการให้สามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ภายในสถานประกอบการและที่พักให้เป็นไปตามความจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล

ข้อ ๑๓ มาตรฐานการดำเนินงาน วงเงินรวมทั้งรายการสนับสนุน และการรายงานผลการดำเนินงานตามส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓ ให้เป็นไปตามที่เลขาธิการประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เว้นแต่การให้เงินอุดหนุนจากกองทุนตามข้อ ๑๒ (๒) ให้เป็นไปตามที่คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔
องค์กรธุรกิจ

ข้อ ๑๔ องค์กรธุรกิจในทุกระดับอาจได้รับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) การช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อให้สามารถรวมคนพิการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโดยการสร้างความเข้าใจเรื่องความพิการและการส่งเสริมความสามารถของคนพิการ การเสริมสร้างเจตคติที่ดีในทุกระดับ การฝึกอบรมเรื่องความเท่าเทียมเพื่อคนพิการ การพัฒนาและรับรองกลยุทธ์ในการจัดการเพื่อสนับสนุนคนพิการ การสร้างความรับผิดชอบทางสังคมของธุรกิจ

(๒) การสนับสนุนเงินอุดหนุนแบบการให้หรือให้ยืมแก่องค์กรที่รับคนพิการเข้าทำงานเพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดหาอุปกรณ์ การปรับหรือเปลี่ยนแปลงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ การปรับเปลี่ยนหรือการอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ การสมทบค่าใช้จ่ายแก่นายจ้างในการฝึกอบรม ฝึกงาน หรือทำงานที่ใช้เวลามากขึ้นสำหรับคนพิการเป็นการเฉพาะราย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ สำหรับคนพิการ เช่น การสำรวจการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ของสิ่งปลูกสร้างในสถานประกอบการ การสนับสนุนอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล

ข้อ ๑๕ มาตรฐานการดำเนินงาน วงเงินและรายการสนับสนุนตามข้อ ๑๔ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนประกาศกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

พลตำรวจเอก โกวิท วัฒนะ

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ